

Extra oefeningen voor werkwoordspelling

Inleiding

Bij *Taal actief 2* is voor groep 6 een apart werkboekje samengesteld voor de voorbereiding op de spelling van de werkwoorden. Veel gebruikers van *Taal actief* zijn erg tevreden over de oefeningen in dit boekje *Spelen met zinnen*.

In *Taal actief 3* vindt de voorbereiding op de spelling van de werkwoorden plaats tijdens de taalbeschouwingslessen in groep 6 en 7. Daarnaast staat er op het computerprogramma voor groep 6 een verkorte versie van het boekje *Spelen met zinnen*. De nadruk ligt in dit programma op het verkennen van de begrippen die nodig zijn om de werkwoordspelling goed te kunnen uitvoeren.

Toch is er naast de taalbeschouwingslessen en het computerprogramma behoefte aan kopieerbladen die ingaan op de belangrijkste begrippen van werkwoordspelling. Daarom is een selectie gemaakt van drie onderwerpen die elk een goede bijdrage leveren aan de spellingvaardigheid van de persoonsvormen. Die onderwerpen zijn:

1. Onderwerp en persoonsvorm in de zin.
(Voor oefeningen zie werkblad 1.)
2. De klank in de werkwoorden.
(Voor oefeningen zie werkblad 2.)
3. Het werkwoord in een schema.
(Voor oefeningen zie werkblad 3.)

1. Bij de relatie tussen onderwerp en persoonsvorm in de zin gaat het vooral om het ontdekken van de overeenkomst in getal: enkelvoud of meervoud. De uitgang van de persoonsvorm past zich aan het onderwerp aan.
2. Veel taalzwakke en allochtone kinderen hebben moeite met het herinneren van de verledentijdsvorm van werkwoorden die van klank veranderen. Vandaar een extra oefening waarbij de werkwoorden systematisch zijn ingedeeld naar klankverandering.
3. Kinderen die veel moeite hebben met het begrijpen van de spellingregels voor de werkwoorden zijn gebaat met het leren van de persoonsvormen in een schema. Elke persoonsvorm heeft een vaste plaats in dit schema. Door veel oefening met werkwoordschema's leren ze de werkwoorden goed schrijven.

Werkblad 1: Het onderwerp en de persoonsvorm in de zin Groep 6

Het onderwerp zegt wie of wat iets doet.

De persoonsvorm zegt wat er wordt gedaan.

1. Schrijf het onderwerp en de persoonsvorm op.

	onderwerp	persoonsvorm
a. De hond snuffelde aan een worstje.		
b. In de vakantie logeren we bij opa en oma.		
c. Gisteren kreeg de bus een lekke band.		
d. In de lente groeien de bomen het meest.		
e. Wie bromde daar met een lage stem?		

2. Schrijf het onderwerp en de persoonsvorm op.

Zet erachter: ev (enkelvoud) of mv (meervoud).

	onderwerp	persoonsvorm	ev / mv
a. Het verkeer wordt elke dag drukker.			
b. Waarom rijden de treinen vandaag niet?			
c. Morgen schrijven jullie een opstel.			
d. De aarde draait om de zon.			
e. Wat tekende je op het papier?			

3. Schrijf de persoonsvorm op.

Zet erachter: t.t. (tegenwoordige tijd) of v.t. (verleden tijd), ev. (enkelvoud) of mv. (meervoud).

	persoonsvorm	t.t. of v.t.	ev. of mv.
a. In de stal wachten de dieren op eten.			
b. Gisteren stemde de muzikant de piano.			
c. Met Nieuwjaar schoten de pijlen de lucht in.			
d. Met een nagel krabde ze zich op haar wang.			
e. Elke morgen poets ik mijn tanden.			

Werkblad 2: De klank in de werkwoorden**Groep 6**

Er zijn twee groepen werkwoorden:

werkwoorden die in de verleden tijd dezelfde klinker hebben.

(ik kleur – ik kleurde)

werkwoorden die in de verleden tijd een andere klinker hebben.

(ik roep – ik riep).

Hieronder staan de werkwoorden die in de verleden tijd een andere klinker krijgen.

Schrijf de verleden tijd in het meervoud op.

Doe het zo: buigen *bogen*

1. van uit naar o

buigen

duiken

ruiken

fluiten

sluiten

kruipen

2. van i naar o

winnen

vinden

zingen

drinken

klinken

dwingen

3. van e naar a

eten

nemen

breken

steken

spreken

vergeten

4. van e naar o

vechten

trekken

zwemmen

schenken

vertrekken

verbergen

5. van ie naar o

liegen

kiezen

bieden

vliegen

schieten

genieten

6. van ij naar e

kijken

lijden

krijgen

blijven

zwijgen

schrijven

7. van a naar ie

vallen

slapen

laten

blazen

verlaten

8. van a naar oe

vragen

dragen

jagen

graven

varen

9. van e naar ie

helpen

sterven

werpen

scheppen

heffen

Werkblad 3: Het werkwoord in een schema**Groep 6/7**

De persoonsvormen van een werkwoord kun je in een schema zetten.

De persoonsvormen hebben in het schema altijd dezelfde plaats.

Hier staat een schema met uitleg over hoe je de persoonsvorm schrijft.

	onderwerp	persoonsvorm tegenwoordige tijd	persoonsvorm verleden tijd		
			zelfde klank		andere klank
			-de(n)	-te (n)	
enkelvoud	ik, ...jij?	ik-vorm <i>kleur, werk, roep</i>	ik-vorm+de <i>kleurde</i>	ik-vorm+te <i>werkte</i>	ik-vorm + andere klinker <i>riep</i>
	een ander (jij, u, hij, zij, het)	ik-vorm+t <i>kleurt, werkt, roept</i>			
meervoud	wij, jullie, zij	wij-vorm <i>kleuren, werken, roepen</i>	ik-vorm+den <i>kleurden</i>	ik-vorm+ten <i>werkten</i>	wij-vorm+ andere klinker <i>riepen</i>

1. Vul het schema in voor het werkwoord *voelen*.

	onderwerp	persoonsvorm tegenwoordige tijd	persoonsvorm verleden tijd		
			zelfde klank		andere klank
			-de(n)	-te (n)	
enkelvoud	ik, ...jij?				
	een ander (jij, u, hij, zij, het)				
meervoud	wij, jullie, zij				

2. Vul het schema in van het werkwoord *fietsen*.

	onderwerp	persoonsvorm tegenwoordige tijd	persoonsvorm verleden tijd		
			zelfde klank		andere klank
			-de(n)	-te (n)	
enkelvoud	ik, ...jij?				
	een ander (jij, u, hij, zij, het)				
meervoud	wij, jullie, zij				

3. Vul het schema in van het werkwoord *zingen*.

	onderwerp	persoonsvorm tegenwoordige tijd	persoonsvorm verleden tijd		
			zelfde klank		andere klank
			-de(n)	-te (n)	
enkelvoud	ik, ...jij?				
	een ander (jij, u, hij, zij, het)				
meervoud	wij, jullie, zij				